

Zyýada dünýäli suratkeş

Category: Kitapcy, Şekillendiriş we heýkeltaraşlyk sungaty

написано kitapcy | 22 январа, 2025

Zyýada dünýäli suratkeş ZYÝADA DÜNYÄLI SURATKEŞ

Ata-babalarymyz sungata keramatly zat hökmünde garapdyrlar. Aýdaly, halyçylyk, zergärçilik ýa-da bolmasa, neçjarçylyk... Asyrlardan-asyrlara aşyp, biziň günlerimize gelip ýeten bu ugurlaryň hersi özboluşly aýratynlygy, gозelligi bilen tapawutlanýar. Täze Galkynyş zamanasynda milli sungatymyz özüniň many-mazmuny, ýokary hilli derejeliligi bilen has-da baýlaşýar. Şeýle sungatlaryň biri-de nakgaşçylykdyr.

Greк философы Платоны: «Sungat hakykatyň täzedен gaýtalanmasydyr» diýip belleýşi ýaly, ajaýyp tebigatyň reňk bezegleri, beýik-beýik dag gerişleri, topbak-topbak gök asmanyň keşbine, gül-gülälekli al-ýaşyl meýdana göz aýlanyňda özüne çekiji täsiri duýmak bolýar. Elbetde, bu ajaýyplyklary hem görmegi, hem duýmagy başarmak, wasp etmek sungat adamsyna başardýar. Sebäbi sungat adamlarynyň ýürek duýgulary örän inçe bolýar.

Nakgaşçylyk sungatynda hem dürli temalary suratlandyryp bolýar. Ýagny suratkeş öz işiniň üsti bilen içki duýgusyny beýan edip bilýär. Onuň köňül işi özboluşly bir dünýä. Şeýlelikde, nakgaşçylykda peýzaž žanry emele gelýär.

Aýratyn ynlas hem zehin siňdirilip döredilen her bir sungat eseri bolsa hemmeleriň ünsüni özüne çekýär. Haçan-da sungat eserine syn edýän adam şol eserden ruhy lezzet alyp bilse, beýan edilen wakalary yzarlap bilse, onda şol eserде aýratynlyk bar. Onda suratkeşiň zähmeti ýerine düşüpdіr diýip hasap edilýär.

Suratkeşler birleşiginiň agzasy, balkanabatly Hydyr Amangeldiýew hem döredilýän her bir eserine ýüregine berip işleýänleriň biri. Suratkeşiň tebigatdan ylham alan döredijiligi bilen tanyş bolanyňda ýagly reňkler bilen suratlandyrylan şekilleriň gозelligi täsin röwüşde öwşün atýar. Dürli reňkleriň sazlaşygyndaky bu şekilleriň her biri

türkmen tebigatynyň ajaýyplygyny, nesilden-nesle geçip gelýän döp-dessurlarymyzyň şatlyk-şagalaňyny suratlandyryp, kalplarda täsir galdyrýar. Kämil ussadyň «Awaza. Akmaýa», «Çarlak owazlary», «Dag bürgüdi», «Ýasga köli», «Hazaryň kenarynda», «Awaza», «Hazar tolkunlary», «Daglaryň mukamy», «Perişde», «Parawbibi», «Täze gозellik» we başga-da birnäçe eserleriň düýp özeninden ata Watanymyzyň ajaýyplygy, türkmen milletiniň ruhubelentligi ýaly çuň manyly oý-pikirler eriş-argaç bolup geçýär.

Hawa, durmuşda bir hakykat bar. Döredijiligiň çäginde bolmaýşy ýaly, kämilligiňem çägi bolmaýar. Ýagny hemişe ösmeli, kämilleşmeli. Şu günler altmyş ýaşu arka atyp barýan halypa ajaýyp zamanamyz bilen deň gadam urýar. Ussat suratkeş özüniň naýbaşy eserleri bilen diýarymyzyň toýdur baýramlary mynasybetli geçirilýän sergilere yzygiderli gatnaşýar. Bu barada ol şeýle diýýär.

– Halkymyzyň uludan tutýan toý-baýramlarynyň her biri özboluşly sungat eserine meňzeýär. Bu pursatlar kalba ýakyn bolup, ruhuňa lezzet paýlaýar. Her bir döredijilik adamy bolsa ilhalar, kämil eseri döretmek bilen, ynsan ruhuny baýlaşdyrmaga öz goşandyny goşýar. Şol eseriň, hakykatdanam, kämil bolmagy üçin mydama gözlegde bolýar. Enşalla, geljekde-de owadan, özboluşly, millilige ýugrulan eserleri döretmek bilen, milli medeniýetimiziň has-da gülläp ösmegi üçin öz goşandymyzy goşarys.

Hawa, sada göwünli suratkeş döredijilik barada özüniň köňül joşgunyny beýan etmek bilen, 2011-nji ýylyň aprel aýynda Türkmenistanyň Medeniýet we teleradioýaýlymlar ministrliginiň çeperçilik sergiler müdirligi tarapyndan altmyl ýaş toýy mynasybetli guraljal şahsy sergisine çagyrypdy.

Biz hem suratkeşe sungat äleminde uly üstünliklere ýetmegini, türkmeniň milli sungatyny ýokary derejelere çykarmak ýaly jogapkärli hem hormatly işlerde at-abraý gazanmagyny arzuw edýäris. Ýogsa-da, ýene bir bellemeli zat, türkmende: «Ata kesbini dowam etdirýän adamyň döwleti zyýada bolar» diýilýär. «Ata kesbi – ogla halal» diýleni bagt ahbetin! Halypa suratkeşiň ogly Döwran hem bu käre ýykgyň edýär. Diýmek, bu

maşgalanyň döwleti zyýada bolup, ata kesbi dowam edýär. Onsoň bu bagtyýar maşgala «zyýada dünýäňiz dowamly bolsun» diýmek bilen, okyjylara syn etmek üçin özünde nazaryňy egleýän sungat eserlerini hödürläýmek galýar.

Güljahan GOÇUMOWA,
žurnalist. Şekillendiriş we heýkeltaraşlyk sungaty